

Tjänsteutlåtande
Kommunstyrelsens förvaltning
Sara Pettersson

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2025-04-01
Diarienummer: KS 2025/0091

Intresseanmälan om medlemskap för Österåkers kommun i Kommuninvest

Sammanfattning

Österåkers kommunkoncern står inför en investeringstung period. Kommuninvest är en medlemsorganisation som erbjuder finansiering till kommuner och regioner med syfte att ge ekonomisk nytta till sina medlemmar. För att bli medlem behöver Österåkers kommun göra en intresseanmälan. Medlemskapet innebär att kommunen betalar en medlemsinsats och förbinder sig till en solidarisk borgen. Medlemskapet ger tillgång till möjligheter om lägre upplåningskostnader och stabiliserar kommunkoncernens finansieringsrisk.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Uppdrar åt kommunstyrelsens förvaltning att ombesörja en intresseanmälan om medlemskap för Österåkers kommun i Kommuninvest.

Ärendet

Österåkers kommunkoncern hade den 31 december 2024 lån motsvarande 3,7 miljarder kronor, varav 2,7 miljarder kronor avser lån till kommunens helägda bolag. Koncernens upplåning sker idag via affärsbanker samt med andra finansiella instrument som möjliggör en upplåning med lägre risk och eller lägre kostnader.

Österåkers kommunkoncern står inför en investeringstung period. Vid utgången av 2027 beräknas den sammantagna låneskulden för koncernen uppgå till 4,9 miljarder kronor. Utöver detta kommer koncernens nuvarande lån att behöva omsättas.

Kommuninvest är en medlemsorganisation som utifrån en kommunal värdegrund företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor. I nuläget är 296 av 310 kommuner och regioner medlemmar i Kommuninvest. Bland länets kommuner är alla medlemmar förutom Lidingö, Stockholm och Österåker.

Kommuninvest har inget vinstsyfte. Ändamålet är att bereda medlemmarna ekonomisk nytta. Efter nödvändig konsolidering tillförs medlemmarna resultatet. Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra organisationen till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.

Om Österåkers kommun önskar bli medlem i Kommuninvest behöver kommunen först göra en intresseanmälan i enlighet med detta ärende. Sedan gör Kommuninvest en kommunbedömning och en rekommendation till föreningsstyrelsen som i slutändan beslutar om medlemskapet. Ansökningsförfarandet tar omkring två månader från att en intresseanmälan har gjorts. Efter detta förfarande kommer sedan ärendet tillbaka till kommunfullmäktige i Österåker för slutligt ställningstagande om medlemskap. Ett medlemskap innebär att kommunen betalar in en medlemsinsats som står i proportion till antal invånare. Alla medlemmar förbinder sig även genom ett solidariskt borgensåtagande att garantera samtliga förpliktelser som Kommuninvest i Sverige AB har ingått eller kommer att ingå till dess skulderna förfaller. Det främsta syftet med den solidariska borgensförbindelsen är att överföra kommunsektorns goda kreditvärdighet till Kommuninvest. Få kreditinstitut i världen erbjuder värdepapper med lika hög kreditvärdighet som Kommuninvest. I riskhänseende betraktas värdepapper utgivna av Kommuninvest som likställda med värdepapper utgivna av svenska staten med lägsta möjliga riskvikt.

Däriigenom får Kommuninvest bättre möjligheter till lägre upplåningskostnader, vilket i sin tur innebär att medlemmarna får billigare upplåning. Genom att medlemmarna är ansvariga för all utlåning som Kommuninvest beviljar, bedöms risken som mycket liten att den solidariska borgensförbindelsen ska behöva tas i anspråk. Det har heller aldrig inträffat att en svensk kommun gått i konkurs. Kommuner och regioner kan enligt lag aldrig upphöra att existera på annat sätt än genom sammanslagning. Kommuninvest övervakas löpande av Finansinspektionen samt är penningpolitisk motpart till Riksbanken och medlem i deras betalningssystem RIX.

Ekonomiska konsekvenser

Kommunen inklusive kommunens dotterbolag och kommunalförbund beräknas, motsvarande kommunens ägarandel, enligt Verksamhetsplan 2025-

2027 budget 2025 öka upplåningen med uppskattningsvis knappt 1,4 miljarder fram till 2027 för att främst finansiera investeringar.

Insatskapitalet uppgår 2025 till 1 200 kronor per invånare – vilket motsvarar cirka 60 miljoner kronor för Österåker. Finansieringen av dessa medel föreslås ske genom ett nyttjande av kommunens rörelsekapital och bli en del i kommunens likviditetsplanering. Eventuell upplåningskostnad ska jämföras med den återbäring Kommuninvest ger. Återbäringen består av två delar dels en ränta på insatt kapital, dels en del av Kommuninvests vinst.

Utöver ränta på insatskapitalet delar Kommuninvest ut viss del av vinsten till medlemmarna. Den återbäringen baseras på medlemmens ”affärsvolym” eller medlemmens lånestorlek. Storleken på återbäringen bestäms från år till år och kan därför variera.

Förvaltningens slutsatser

Kommunstyrelsens förvaltning menar att det är fördelaktigt för kommunen att godta erbjudandet om medlemskap i Kommuninvest. Det är främst nedan aspekter som väger in.

- Medlemskapet innebär att Österåkers kommun möjliggör för kommunens hel- och delägda dotterbolag, bestående av Österåkers Stadshus AB, Armada Fastighets AB, del i Roslagsvatten AB samt del i Kommunalförbundet Norrvatten, att få direkt tillgång till en finansieringskälla med samma låga räntevillkor och med en låg finansieringsrisk.
- Kommuninvest erbjuder i de flesta lägen den lägsta upplåningskostnaden.
- Ett medlemskap i Kommuninvest innebär ytterligare en finansieringskälla, utöver affärsbanker, vilket ökar konkurrensmöjligheter samt stabiliserar kommunens finansieringsrisk. Vid finanskrisen 2008-2009 var Kommuninvest den enda banken som erbjöd kommunsektorn finansiering. Tillgång till Kommuninvest är anses som fördelaktigt i den expansiva fas koncernen befinner sig i.

Vid en samlad bedömning överväger ovan fördelar, att ett medlemskap i Kommuninvest innebär en solidarisk borgen för Kommuninvest och deras lån. Risken att både en kommun som är medlem i Kommuninvest och Kommuninvest själva skulle fallera bedöms som mycket låg. För detta krävs en sådan extraordinär situation.

Ett medlemskap i Kommuninvest utgör inget hinder för att använda andra källor till finansiering.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Erik Lanner Sandberg
Ekonomidirektör

Sara Pettersson
Chefsekonom

Verification

Transaction 09222115557543073999

Document

TJUT intresseanmälan KI

Main document

4 pages

Initiated on 2025-03-31 18:00:16 CEST (+0200) by Sara Pettersson (SP)

Finalised on 2025-04-01 10:23:44 CEST (+0200)

Signatories

Sara Pettersson (SP)

Österåkers kommun

Company reg. no. 212000-2890

sara.pettersson@osteraker.se

Signed 2025-03-31 18:00:19 CEST (+0200)

Erik Lanner Sandberg (ELS)

österåker kommun

erik.lanner@osteraker.se

Signed 2025-04-01 09:08:18 CEST (+0200)

Staffan Erlandsson (SE)

österåker kommun

staffan.erlandsson@osteraker.se

Signed 2025-04-01 10:23:44 CEST (+0200)

This verification was issued by Scrive. Information in italics has been safely verified by Scrive. For more information/evidence about this document see the concealed attachments. Use a PDF-reader such as Adobe Reader that can show concealed attachments to view the attachments. Please observe that if the document is printed, the integrity of such printed copy cannot be verified as per the below and that a basic print-out lacks the contents of the concealed attachments. The digital signature (electronic seal) ensures that the integrity of this document, including the concealed attachments, can be proven mathematically and independently of Scrive. For your convenience Scrive also provides a service that enables you to automatically verify the document's integrity at: <https://scrive.com/verify>

